

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної ради,

в. о. ректора С. М. Коваленко

« 04 » 2020 р.

ВИМОГИ **до дослідницької пропозиції** **зі спеціальності 231** **«Соціальна робота»** **III рівня вищої освіти**

(процедури підготовки,
презентації та оцінювання в процесі вступних випробувань)

Київ - 2020

Вимоги до дослідницької пропозиції зі спеціальності 231 «Соціальна робота» III рівня вищої освіти (процедури підготовки, презентації та оцінювання в процесі вступних випробувань) / Укл. Семигіна Т.В., Карагодіна О.Г. Київ: Академія праця, соціальних відносин і туризму, 2020. 12 с.

Укладачі:

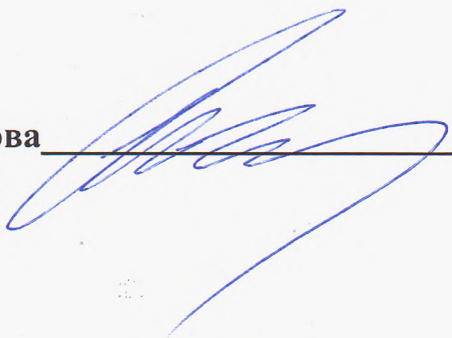
Семигіна Т.В., докт. політ.наук, професор;
Карагодіна О.Г., докт. мед. наук, професор.

Рецензент:

Козачинська В.В., докт. філос.наук, професор

Затверджено рішенням вченої ради факультету економіки, соціальних технологій та туризму АПСВТ, Протокол № 4 від 3 грудня 2020 р

Голова

С.В. Шолудченко

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.....	4
2. МОЖЛИВІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ	5
3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ	7
4. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....	8
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.....	10
6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	12

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Обов'язковою складовою вступних випробувань, як процедури відбору вступників до освітньо-наукової програми «Соціальна робота» III рівня вищої освіти, спеціальності 231 «Соціальна робота» в Академії праці, соціальних відносин і туризму, є співбесіда на основі поданої дослідницької пропозиції, яка передбачає презентацію попередньо підготовленого вступником документу та обговорення його змісту.

Дослідницька пропозиція – це науковий текст, підготовлений вступником, в якому обґрунтовується тема майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та закордонній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань та інші аспекти планування, реалізації дослідницького проекту й апробації його результатів.

Метою випробування є встановлення рівня обізнаності вступника щодо потрібних для проведення певного наукового дослідження знань і вмінь, визначення його здатності сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дисертаційного дослідження; схильності вступника до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем, а також мотивації та здатності до розвитку компетентностей з провадження наукового дослідження із соціальної роботи.

Дослідницька пропозиція подається вступником разом із іншими документами, обумовленими Правилами прийому до аспірантури.

Пропозиція подається у друкованому та електронному вигляді (надсилається електронною поштою на адресу відділу аспірантури у форматі *.doc або *.docx).

Дослідницька пропозиція на паперовому носії та її електронна версія зберігаються у відповідних документах у відділі аспірантури.

2. МОЖЛИВІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Вступники можуть обирати власну тему дисертаційного дослідження. Ця тема має бути спрямована на розв'язання певної проблеми соціальної роботи, пов'язана з власним досвідом, сферою діяльності, участю в реалізації інноваційних програм тощо.

При формулюванні дослідницької пропозиції слід взяти до уваги, що соціальна робота як наука досліджує вплив соціальних явищ, процесів і відносин на соціальне функціонування спільнот, груп чи окремих індивідів, розвиток особистості в соціальному середовищі, виявляє чинники соціальних проблем, соціальної дестабілізації, дезорганізації й виникнення складних життєвих обставин на мікро-, мезо- і макро- рівнях, шляхи оптимізації відносин суб'єктів соціальної взаємодії у контексті надання соціальних послуг, сприяння соціальним змінам та розвитку, посилення соціальної згуртованості людей, формування у них самостійної та відповідальної позиції щодо власного життя, забезпечення добробуту кожного суб'єкта, який потребує соціальної підтримки та допомоги. Соціальна робота – це галузь науки, що належить до категорії соціальних, прикладних і міждисциплінарних, базується на дотриманні професійних етичних норм і застосовує різноманітні кількісні та якісні методи дослідження, що дають змогу отримати дані, базовані на доказах.

Відтак напрями дисертаційного дослідження можуть бути наступними (але не обмежуватись цим переліком):

Практика соціальної роботи: соціальна допомога та соціальні послуги представникам соціально вразливих груп, груп ризику та іншим суб'єктам, які перебувають в стані кризи, зазнають маргіналізації та соціального виключення; екстрена допомога в екстремальних ситуаціях; соціальна робота в системі соціалізації особистості; розвиток спільнот та громад; підтримка соціального партнерства у громаді; профілактика негативних соціальних явищ; упровадження практики здоров'язбереження; протидія дискримінації, стигматизації та соціальному виключенню за будь-якими ознаками.

Менеджмент соціальної роботи: управління інституціями соціальної роботи; забезпечення якості послуг у соціальній роботі; забезпечення функціонування професійно-етичних норм соціальної роботи; запобігання професійним деформаціям у соціальній роботі; організація та оптимізація волонтерської діяльності.

Розвиток професійних компетентностей соціальних працівників: профорієнтація і професійний відбір; професійне становлення; оптимізація програм професійної підготовки, розвиток неперервної професійної освіти та супервізії у соціальній роботі.

Теорія і методологія соціальної роботи: філософія і етика соціальної роботи; категоріальний апарат соціальної роботи; розвиток теорій соціальної роботи; моделі практики соціальної роботи; методи і етика досліджень у соціальній роботі¹.

¹ Карагодіна О. Розробка проекту паспорта наукової спеціальності «Соціальна робота» // *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2018. №2. С. 103.

3. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідницька пропозиція має складатися з таких *структурні частини*:

- попередня, пропонована здобувачем тема дисертаційної роботи;
- формулювання наукової проблеми, актуальність тематики, стан її розробки увітчизняній та закордонній науковій літературі;
- мета та завдання дослідження (або ключове дослідницьке питання та підпитання);
- об'єкт та предмет дослідження;
- імовірні методи та інструментарій дослідження;
- основні процедури дослідження та досліджувані групи респондентів, способи формування вибірок та інші аспекти польового етапу дослідження;
- передбачувана новизна дослідження, можливі напрями практичного застосування результатів дослідження
- перелік використаної літератури та джерел інформації.

Кожна структурна частина дослідницької пропозиції повинна бути виокремлена в тексті.

Якщо вступник має певні здобутки або власні розробки за тематикою пропонованого дослідження (участь в наукових проектах, співавторство у звітах, статті, тези, виступи на конференціях), то це доцільно відзначити в тексті дослідницької пропозиції.

4. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Обсяг дослідницької пропозиції – 8-10 сторінок, кегль 14 Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1.5. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Абзацний відступ – 10 мм, рівняння по ширині. Поля: ліве – 30 мм, інші поля – 20 мм.

Дослідницька пропозиція відкривається *титульною сторінкою*, на якій зазначають офіційну назву навчального закладу (Академія праці, соціальних відносин і туризму), тему пропонованого дослідження, прізвище, ім'я та по батькові автора, назву освітньої програми та спеціальності (ОНП «Соціальна робота» III рівня вищої освіти, спеціальність 231 «Соціальна робота») та календарний рік подання пропозиції.

Всі сторінки необхідно пронумерувати. Загальну нумерацію починають з титульної сторінки, але порядковий номер на ній не ставлять; на всіх наступних сторінках номер розташовують справа вгорі сторінки.

У пропозиції не доцільно використовувати *ілюстрації* (діаграми, графіки, малюнки, таблиці), *складені іншими авторами або запозичені з іншої літератури*.

У пропозиції недоцільно вживати скорочення, маловідомі символи тощо.

При написанні пропозиції автор має брати до уваги основні *вимоги до цитування та посилання* в наукових (академічних) текстах. Зокрема, необхідно робити відповідні посилання по тексту і подавати наприкінці документу:

- бібліографічний опис джерел тих авторів, які згадані в тексті;
- інформацію щодо джерел будь-яких статистичних даних та конкретних фактів, наведених у тексті.

Посилання на літературу слід подавати у квадратних дужках, де цифрами позначені номери позицій у списку використаних джерел. За потреби (в разі опису джерел, з яких запозичено певні конкретні факти або статистичні дані) потрібно зробити посилання на сторінку. Наприклад: [7; 11; 68], [21, с. 40], [23, с. 40–43], [28, с. 5; 40, с. 58–60] (літера с. – позначення слова «сторінка», друга цифра – номер сторінки).

При підготовці пропозиції рекомендується спиратися переважно на наукові публікації, не давніші за п'ять років.

Посилання на підручники та навчальні посібники не є доцільними у дослідницькій пропозиції.

Цитування чи звертання до нормативно-правових актів передбачає, що ці акти будуть перелічені у списку використаної літератури. При цитуванні конкретної норми законодавства необхідне зазначення у тексті номера статті та пунктів закону.

Використання статистичної інформації також повинно супроводжуватись посиланням на джерело такої інформації.

Список літератури оформлюється в алфавітному порядку згідно із Державним стандартом України 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Допускаються й інші способи оформлення бібліографічного списку, зокрема, відповідно до стилю APA.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Обговорення та оцінювання дослідницької пропозиції відбувається на вступному випробуванні.

Процедура обговорення дослідницької пропозиції включає:

- доповідь вступника про основні складові запропонованої дослідницької роботи (до 10 хвилин);
- запитання до автора;
- відповіді вступника на запитання членів комісії;
- формулювання висновків членів комісії щодо поданої пропозиції та її оцінювання.

Критерії оцінювання поданої та презентованої дослідницької пропозиції:

- ступінь наукової новизни;
- обґрунтованість;
- оригінальність науково-дослідних ідей;
- реалістичність досягнення поставлених завдань;
- повнота викладення всіх структурних частин;
- переконливість презентації дослідницької пропозиції;
- якість оформлення текстового документу, відповідність оформлення визначеним вимогам..

Комісія, яка приймає вступний іспит зі спеціальності, може перевірити подану дослідницьку пропозицію на унікальність за допомогою відповідних онлайн-сервісів..

Дослідницька пропозиція оцінюється за шкалою **від 0 до 100 балів**.

Відмінно (90–100 балів):

Вступник послідовно і логічно виклав в пропозиції матеріал щодо обґрунтування тематики майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та закордонній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених завдань. Пропозиція відрізняється повнотою та достовірністю використаної інформації; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу; грамотністю та відповідністю викладу нормам української мови й академічному стилю. Під час обговорення вступник виявив глибоке і повне осмислення змісту матеріалу, в якому він легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом, уміння

пов'язувати теорію з практикою, вміння висловлювати та обґрунтовувати свої судження.

Добре (70-89 балів):

Має місце послідовне та логічне викладення матеріалу в текстовому форматі та усній презентації. Візуальне подання задуму автора, максимально зручне для сприйняття науковою аудиторією. Презентація та текст доповіді відрізняються повнотою та достовірністю інформації, що використовується; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу; грамотністю та відповідністю викладу нормам української мови та академічному стилю. Вступник виявив достатнє опанування змісту матеріалу, в якому він легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом, уміння пов'язувати теорію з практикою, вміння висловлювати та обґрунтовувати свої судження, але у пропозиції та під час її обговорення трапляються окремі неточності (похибки).

Задовільно (50-69 балів):

Вступником продемонстровані знання і розуміння основних положень щодо майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань, але при цьому виклад матеріалу в пропозиції та під час її обговорення неповний і непослідовний; мають місце неточності у визначенні понять, виявлено нездатність доказово обґрунтувати свої судження, мають місце незначні текстові запозичення у поданій дослідницькій пропозиції.

Незадовільно (1-49 балів):

Текст дослідницької пропозиції та її презентація засвідчили, що вступник має розрізнені, безсистемні знання з тематики майбутнього дисертаційного дослідження, не вміє виділяти головне і другорядне, припускається помилок у визначенні понять, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Виявлено повне незнання і нерозуміння вступником тематики дослідження або нездатність відповісти на питання щодо дослідницької пропозиції. Встановлено значний обсяг (більше 40%) не унікального тексту та прямих текстових запозичення (плагіат) у поданій дослідницькій пропозиції.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бірта Г. О. Бургу Ю.Г *Методологія і організація наукових досліджень*. Київ: Центр учбової літератури, 2014. URL: <https://bit.ly/2VbYRs6>.
2. ДСТУ 8302:2015: *Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання*. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.
3. Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. *Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку*. Київ: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. 580 с. URL: http://aph.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/SHlyah-do-rezultativ_2015_Print.pdf
4. Основи методології та організації наукових досліджень /За ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
5. Семигіна Т. *Методичні рекомендації до написання дисертації доктора філософії зі спеціальності 231 «Соціальна робота»*. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 41 с. URL: <https://bit.ly/3qZIE7D>

Додаткова література

1. Белоносова Н., Варбан М., Демченко И., Довбах А., Костючок М. *Методические рекомендации по организации и проведению операционных исследований*. Киев: МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2012. 88 с. URL: http://aph.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/or02_preview.pdf
2. Гусак Н. Застосування "дослідження в дії" та "дослідження в дії за участі" в соціальній роботі з дітьми та молоддю // *Український соціум*. 2015. № 4. С. 23-36.
3. Семигіна Т.В. Чи завжди цифри мають значення: Огляд парадигм дослідження у соціальній роботі // *Path of science*. 2020. Vol. 6. № 7. Р. 3001-3011. URL: <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/758>
4. Семигіна Т., Степурко Т. *Методичні рекомендації щодо написання магістерської кваліфікаційної роботи за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування (в охороні здоров'я)»*. Київ: НаУКМА, 2015. 75 с. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9454>
5. Собочан А., Бертотті Т., Стром-Готфрід К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи // *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 86-101. URL: <https://bit.ly/30eLqdJ>
6. APA Style Introduction / Purdue Writing Lab. URL: https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa6_style/apa_style_introduction.html